ANUL I. — Nr. 17. 4 PAGINI 2 LEI PITEŞTI, 20 MARTIE 1936.

Cuvântul Argeşului

Organ bilunar de luptă naţională şi informaţie cinstită.
Apare sub direcţia unui Comitet – Redactor responsabil Todie Curătureanul

Redacţia şi Administraţia:
Piteşti. — Strada Doamna Bălaşa Nr. 45
Tipografia „Liga Poporului"

Număr închinat jertfei legionare

Jertfa legionară

de Gh Furdui

Jertă însemnează depăşirea voluntară şi dureroasă a propriei tale fiinţe naturale.

Virtual, ea a fost prezentă în făptura omenească chiar din momentul Creaţiei, când Dumnezeu a hotărât o ordine morală în lume, care cerea omului o necontenită depăşire a naturii lui fizice. Acest salt în imperiul moral niciodată nu s'a săvârşit printr'o îndrumare firească, inconştientă, adică în virtutea unor legi interioare carel duc cu necesitate către un ţel unitar şi predestinat, ci acest proces duhovnicesc rezultă din ciocnirile atâtor diverse şi contradictorii tendinţe, în câmpul libertăţii morale a omului.
In clipa însă, în care Omul a avut conştiinţa libertăţii morale şi-a dat seama, că făptura lui suprinde înclinări şi posibilităţi din care trebue să aleagă, adică să înăbuşe pe unele şi să satisfacă pe altele. Iar înăbuşirea tendinţelor după îndemnurile duhului însemnează renunţare, depăşire, adică durere.

Sensul suprem al jertfei l-a dat lumii Mântuitorul Hristos prin coborârea pe pământ şi moartea, în ipostasa omenească, pe cruce.

Restaurarea fiinţei spirituale a omenirii trebuia să se săvârşească prin jertfă, adică prin depăşirea vieţii ei elementare, pentru a trăi după îndemnurile duhului. In lume însă, nu se află omul care să aibe conştinţa şi putinţa exemplului suprem de jertfă. Trebuia să se coboare Dumnezeu în făptură omenească şi să dea omului de totdeauna şi de pretutindeni icoana ideală a jertfei salvatoare (jerfa Mântuitorului mai are şi semnificaţie mistică-spirituală, noi însă, ne referim numai la aspectul ei moral).

Nu rezultă de aci, că, pentru a ne mântui sufletul, trebue să ne răstignim în mod real, ci numai să ne depăşim, adică să trăim încordat şi permanent în disponibilitatea şi hotărârea senină de a muri trupeşte şi chiar prin chinurile cele mai grozave, pentru salvarea idealurilor morale.

Aceasta este semificaţia morală a jertfei lui Hristos.

Dacă acesta este înţelesul originar şi autentic al ideii de jertfă, să vedem dacă se aplică şi cum se aplică în planul naţional.

Popoarele dealungul istoriilor proprii şi în virtutea identităţii de origine etnică, limbă, credinţă, unitate teritorială şi politică etc., ajung la o conştiinţă de sine, adică la o conştiinţă naţională, cari se exprimă prin valori culturale conform cu structura etnică şi socială a naţiunii respective.

In această suprastructură de natură spirituală se oglindesc idealurile permanente şi sensul de viaţă a unei naţuni, care pentru membrii cari o compun – pentru comunitatea naţională respectivă — constituesc obiectul de credinţă şi motiv de creaţie.

In viaţa acestora însă, sunt „generaţii interimare", cum ne spune profesorul S. Mehedinţi, cari sunt incapabile să înţeleagă, să creadă sau să trăiască în ritmul viu al sufletului neamului, aşa cum curge el în albia tradiţiei istorice.

Aceste generaţii sunt cuprinse de neputinţa organică de a crede în aceste valori, de a avea o conştinţă naţională. Iar neputând crede, nu au nici puterea de depăşire, adică nu au spiritul de jertfă.

Ele sunt sterpe din toate punctele de vedere. Nu crează nimic. Cu atât mai puţin martiri.

Numai atunci când credinţa în ceva te dilată până la transfigurare şi te îmbibă de spiritualitatea idealului, poţi suporta torturile trupului fără murmur şi fără durere, am putea spune.

Conştinţa omenească, în acest moment se schimbă şi numai aşa poate îndura martiriul. Sensibilitatea organică este înlocuită cu sensibilitatea spiritului, care, dacă s'ar putea spune, este insensibil faţă de foc, sabie, glonte şi orice instrument de tortură.

Istoria ne spune, că martiri Creştinismului primar, în timpul suferinţelor, exprimau în privire, în trăsăturile feţei şi în gesturi o linişte sfâşietor de impresionantă şi o seninătate angelică, în care cetiai mila pentru proprii lor călăi. Marea şi profunda credinţă în idealul pentru care sufereau, le dădea acea splendidă superioritate morală, prin care nu numai că nu puteau urâ pe cei cari îi nedreptăţeau, dar îi compătimeau pentru păcatul lor. Tot marea şi transfiguranta credinţă dădea trupurilor virtuţi necunoscute conştinţei lor obicinuite.

Mişcarea noastră legionară a cunoscut aceste culmi de experienţă spirituală. Ea numără astăzi câteva zeci de morminte de martiri, care au scris în istoria românismului dimensiuni de trăire spirituală pe care neamul românesc nu le-a atins decât în momentele hotărâtoare de mari examene istorice.

In ele se concentrează toată puterea de viaţă a neamului nostru.

Legenda noastră populară mărturiseşte această sublimă mentalitate, că la baza oricărei creaţii şi la baza dreptului însuşi de viaţă a unui neam, stă jertfa. Ori, o naţie care-şi clădeşte istoria sub imperiul acestei etici, este

(continuare în pagina doua)

Căpitanul!

A sfinţit prin suferinţa lui închisorile ţării, Peste opt sute de zile le-a trăit sub lanţuri. Le-a trăit înd-it, cum mărturiseşte singur. *Văcăreşti, Galata, Focşani, Severin*, şi altele formează temelia de jertfă, pe care se înalţă edificiul cel nou, al lumii pe care o zideşte.

Svon de primenire

Descifram cu o nesdruncinită încredere, în apusul însângerat al anului 1933, răsăritul fără de pereche al Rumâniei legionare.. Al acelei Rumânii, înfipte cu îndărătnicie în istorie, al naţiei acesteia care cunos- cu toată frământarea limpezirilor la răscrucea preciziunilor pe răbojul veacurilor.

Ochii minţii despicau cu încredere viitor de sumbră perspectivă, iar clocotul însufleţirilor pentru lozinci mântuitoare ne desferecase cugetul şi împletea harapnicul de foc al primenirei prin jertfă.

Svon de viaţă proaspătă, imn desprins de pe buze de tineri mucenicIţi, raza verde a nădejdii celei asemenea mântuirei, arunca în genunea amintirei cea plină de sârg, tot ce fusese obidă.

Stropită cu boaba nestemată a lacrimei de rubin, primenirea aceasta al cărei svon asemenea judecăţii de pe urmă se arată, se ridica la înălţimi de simbol.

Iar simbolul acesta trăi aevea întruchiparea.

Căzură pentru a-şi găsi pacea răzmeriţei interioare, camarazi cu nume încrustate în tezaurul nostru sufletesc.

In colţul gurii lor înflorea garoafa neastâmpăratului lor sânge dar şi zâmbetul de pace al datoriei îndeplinite după dogma încă neegalată a legionarismului.

Ei sunt precursorii tăriilor. Cârmacii de dincolo de viaţă ai primenirii.

Cântecul eternităţii lor, a luat prin moarte fiinţă.

Un cântec, prinos al arşiţei unui suflet căreia îi repugnă tranzacţia cu destinele neamului său, ofranda unei tinereţi care se topeşte în învolburarea din adâncuri a unei naţii, ce îşi află prin sacrificiul celor mai neîntinaţi dintre fii ei primenirea, sau cu adevărat pre rumâneşte: matca istorică.

Victor Medrea

Morţii noştri

Pământul reavăn mângâiat de razele calde ale soarelui, din această primăvară timpurie, ne-a trimis în dar ghioceii albi ca spuma şi violetele parfumate cu toată mireasma gliei şi a cerului. Nu flori, ci suflete; sufletele morţilor noştri contopiţi cu ţărâna, cari au învins încă odată materia şi au răsbit până la noi, cu moartea pe moarte călcând...

Din pustiul morţii fizice, din sterpiciunea îngheţată a iernei ca şi în primăvara trecută, ca în toate primăverile ce vor veni până la sfârşitul veacurilor, sufletele morţilor noştri înfloresc şi ne zâmbesc parfumat, în cimitire sau pe coline, din câmpurile în cari au căzut fulgeraţi de gloanţele duşmanilor sau din pădurile prin care au fost purtaţi în lanţuri.

Ingemănaţi cu eternitatea, morţii noştri din lumea lor, de dincolo, ne ocrotesc şi ne îndreaptă paşii. Ei au realizat acolo, în câmpiile Domnului, o altă legiune, şi ca pe vremuri când erau fiinţe muritoare, sunt camarazi. Camarazi în luptă, camarazi în viaţă, camarazi în moarte. Stau cot la cot, umăr la umăr **studentul** *Sterie Ciumetti,* **muncitorul** *Niţă Mihai,* **ţăranul** *Bălăianu C-tin.*

Mormintele lor sunt pretutindeni; ele alcătuesc punctele cardinale pentru geografia spiritualităţii româneşti. La căpătâiul lor, sub umbra crucii strămoşeşti, vin zilnic pelerinii legionari ca să reînnoiască legământul de jertfă şi să se împrospăteze cu forţe noi de vieaţă.

Morţilor noştri le închinăm câteva clipe de reculegere în fiecare zi din viaţa noastră, sub ocrotirea lor începem şedinţele în Cuiburile noastre; pe ei îi invocăm şi sub scutul lor pornim la luptă. Ei sunt isvorul de viaţă eternă pentru sufletele noastre, pentru minţile noastre, pentru faptele noastre.

Purtăm cu toţi cămaşa ţesută din firele nevăzute ale jertfii lor. În taberile de muncă frământăm pământul în care s'au imprimat paşii lor şi durăm cărămida zidirii unei vieţi noi, din ţărâna stropită cu sângele lor. Pe temelii fixate în eternitate prin sfintele lor oase, ridicăm în cântec, pentru un mileniu, cetate mândră şi cuprinzătoare neamului românesc întreg.

Vasile Marin.

Mărturisim într'u bucuria de a ne jertfi pentru cei ce vin după noi, dar împotriva prigonitorilor noştrii.

SUPREMA JERTFA

Tineretul legionar coboară din arama unei vitejii de baladă strămoşească. El descalecă din Corbea şi din Toma Alimoş! A înfruntat, pentru crezul lui, urgia şi şi a tânjit primăverile prin închisori. Şi a arătat tuturor că trebue să ştii să şi mori pentru ideal. De la răsboiu şi până acum, nimeni, în ţara noastră, n'a mai căzut *pentru vis*, în afară de morţii legionari. De trei ani încoace, numai sfintele morminte legionare sunt demne să-şi amestece oasele de pe fund cu argila străbună a voivozilor, pandurilor şi haiducilor noştri.

Un legionar s'a prăbuşit, ucis pe la spate, fiindcă lipea o chemare românească, pe un zid. Il chema: *Virgil Teodorescu*. Altul, a fost doborât cu şapte gloanţe în spate, fiindcă visase frumos şi în lumină o ţară ca o piatră de smaragd. Il chema: *Sterie Ciumetti*.

Desigur, pentru a putea să mori astfel, trebue o mare putere de vis. O mare forţă interioară de seninătate. Trebue o pogorâre deadreptul din sufletul limpede şi luminos al ciobanului „Mioriţii", în clipa când îşi pregătea nunta de azur cu moartea.

Dar pentru a te îngropa de viu, luni întregi, ani de-arândul, între funinginea şi mucegaiul zidurilor de ocnă, ce forţă lăuntrică îţi trebue?

Ce dinamică dezlănţuire de *jertfă*? Ce vifor tânăr de ideal? Coborârea, prin moarte, în mormânt, e o trecere din eroism — prin brăţara sângelui — în purificare şi cer. Coborârea, prin *viaţă*, în mormântul temniţei, e o trecere din eroism omenesc, în vitejie supraomenească, sporită, multiplicată, întraripată clipă de clipă, oră de oră, zi de zi. Este o trăire a Crivăţului de aur al spiritului şi al trupului devenit *numai* suflet, peste lespedea mormântului care te ferecă.

Jertfa temniţei aprinde, deopotrivă, în ea: eroism de zeu tânăr şi descătuşare, sublimare a duhului, prin *suferinţă*. Fenomen spiritual, similar ascezei.

Le-a fost hărăzit, tot legionarilor, să se cuminece şi din această jertfă. *Trei* dintre noi sunt flacări vii de suflet, în gropile ocnei. Ei nu au primit inelul de logodnă din „Mioriţa", dar au moştenit încleştările, în ocale de fier, ale gleznelor lui „Corbea" din jumătatea de veac a puşcăriei lui cu mlaştini şi năpârci. Cei trei vin, cu paşi de azur, din baladă şi trec, cu paşi de bronz, în legendă. In cel mai sfânt nouă poem eroic valah.

Trei s'au jertfit, într'o trinitate de foc şi curcubeu, pentru 30.000. Pentru 300.000. Pentru noi toţi, rămaşi dincolo de ei, în aşteptarea propriilor noastre jertfe.

De după zăbrele, din carcerile cu opaiţ sărac şi mare singurătate, gândurile celor *trei* răsbat până la noi şi se aşează pe umeri ca nişte ulii grei de văpae.

Trei: voivozi tineri, brumaţi de vis şi sfând ideal. *Trei*: inimile noastre le ard, luceferi, în piepturile lor, lângă inimile lor. *Trei*: pe cari un singur lacăt de abur şi basm nu-i poate despărţi de sângele nostru. *Trei*: cari din suferinţe au călcat în biruinţă şi'n cântec. *Jertfa celor trei*: un dar făcut camarazilor. Un dar, din care se desface, ca o jerbă proaspătă, o punte verde de lumină, întinsă de la flacările lor, la flacările noastre.

Radu Gyr.

† ION LASCU
mort din cauza prigoanei

Jertfa Legionară

(continuare)

o naţie care are dreptul şi mai ales puterea de a se măsura cu veacurile.

Dar momentul legionar vădeşte nu numai prin momente, adică prin martiri, că neamul nostru trebue şi poate să trăiască după firea lui proprie, ci mai ales prin marea disponibilitate — marea latentă de jertfă legionară.

Inima lui Sterie Ciumetti, Virgil Teodorescu şi a atâtor alţi martiri nu s'a stins. Ea bate în piepturile atâtor legionari verzi.

Dar jertfa legionară ridică pentru acest neam românesc şi o altă mare problemă: *dreptatea legionară*, adică *răsbunarea* morţilor şi a nedreptăţilor suferite de acest neam dela proprii lui fii.

Seninătatea cu care s'au jertfit atâţia din mijlocul nostru înseamnă pentru noi p o r u n c ă implacabilă de *răsbunare*.

Gh. Furdui

Inmormântarea OLIMPIEI ZEANA

Legionar, ia aminte că...

Cel ce intră în această luptă trebuie să ştie de mai înainte că va avea de suferit. După suferinţă vine întotdeauna victoria. Cel ce va şti să sufere acela va învinge.

De aceia noi legionarii vom primi suferinţele cu drag. Fiecare suferinţă este un pas înainte către mântuire, către victorie.

O suferinţă nu-l va descuraja pe legionar, ci-l va oţeli, îi va căli sufletul. Cei ce au suferit şi vor mai suferi încă vor fi adevăraţii eroi ai luptei legionare.

Viaţa legionară este frumoasă. Dar nu este frumoasă prin bogăţie, prin viaţă de petreceri şi lux, ci este frumoasă prin mulţimea primejdiilor pe cari le oferă legionarului, frumoasă prin nobila camaraderie care leagă pe toţi legionarii din întreaga ţară într'o sfântă frăţie de luptă; înnălţător de frumoasă prin neplecata, prin bărbăteasca atitudine în faţa *suferinţii*.

Atunci când cineva intră în organizaţia legionară, trebuie să cunoască mai dinainte *viaţa care-l aşteaptă*, drumul pe care-l va străbate.

Români!

Atunci când glasul şi voinţa voastră vor proclama victoria România va reinvia. Va înflori. Vor înflori în ea ca bujorii copii voştri. Străinul o va respecta. Duşmanul se va teme.

Soldaţi ai Sfântului Mihaiu!

Când vouă vă este hărăzit de Dumnezeu să făuriţi această Românie nouă, când de la Nistru până la Tisa neamul vă aşteaptă să vă primească în nesfârşite aplauze pe scena istoriei, izbucnească din piepturile voastre de oţel, strigătul nostru de luptă şi de victorie:

Trăiască România românească
Trăiască Legiunea!

Corneliu Zelea Codreanu.

Dincolo de gratii — şcoala jertfei

Fără îndoială că una din marile încercări pe care omul le poate întâlni în viaţă, este închisoarea.

Mare nu numaidecât prin suferinţele pe care le produce, cât prin condiţiile de viaţă cu totul speciale pe care ţi-le impune.

Eşti un om scos din lume, un om ţinut în cuşcă, între gratii ca o fiară. Ai pierdut dintr'odată dreptul de a dispune de tine, ai devenit un număr.

Oricât ar fi de îndobitocit puşcăriaşul, oricât ar fi de înapoiat spiritualiceşte, oricât de parvenit i ar fi simţul moral, din moment ce păşeşte pragul închisorii, el e conştient de situaţie de fiară ţinută în cuşcă ce i se impune.

Deaceia singurul gând, singura dorinţă, singura raţiune de viaţă pentru el rămâne ieşirea din închisoare, reintegrarea în umanitate, în viaţa colectivă. Fireşte că aceste sentimente primare, atât de puternice şi de înnăscute, le încearcă şi cel ce stă dincolo de gratii în slujba unui ideal.

Dar la aceştia din urmă, dorinţa de eliberare, necesităţile de reintegrare în societate, durerile, greutăţile, grijile pe care ţi le pricinueşte închisoarea nu numai ţie ci celor care au rămas afară, fără sprijin, fără apărare şi de multe ori fără pâine, se transformă în jertfă pentru idealul lor.

Inchisoarea devine o şcoală pentru ei. Devine o nouă etapă străbătută pe drumul care duce către un om nou.

Nimic mare, nimic temeinic nu s'a înfăptuit în lumea aceasta fără suferinţă.

Pe durere, pe lacrimi, pe sânge, pe mormânt, s'a clădit şi s'a întemeiat orice idee mare, orice sentiment nobil, orice biruinţă a duhului.

Aşa a izbândit chiar cuvântul Mântuitorului în lumea aceasta plină de păcate.

Ei bine, legionarii au pornit de la început pe această cale grea, dar care singură duce spre porţile biruinţelor depline.

Şi au pornit-o pe această cale, nu numai pentrucă împrejurările îi sileau ci şi pentrucă conştiinţa şi voinţa Căpitanului o alesese.

Căci ceiace caracterizează şcoala legionară nu este numai cultul eroismului în sine — care este acela al luptătorului păgân — ci cultul eroismului de lungă durată, a eroismului jertfei, a eroismului durerei.

Legionarul trebue să fie un erou nu numai ca să ştie să lupte ci şi ca să ştie să sufere.

Şcoala bătăliei — prin care legionarul trebue să treacă — îl învaţă să devină un erou al luptei, şcoala închisorii — prin care atâţia am trecut — îl învaţă să devină un erou al suferinţei iar şcoala taberei îl învaţă să devină un erou al muncei.

Inchisorile sunt astfel adevărate academii legionare.

Câţi n'au ieşit alţi oameni, oameni noui din închisoare.

Nu se poate concepe o şcoală legionară completă fără închisoare. Deaceia unul din criteriile hotărîtoare pe care le are în vedere Căpitanul la acordarea de grade legionare, este şi stagiul de închisoare. Deaceia legionarii care au trecut prin închisori se gândesc fără amărăciune, ba dimpotrivă cu mândrie, la timpurile când puteau jertfi pentru Legiune.

Iar voi legionari tineri, cari n'aţi trecut încă prin proba focului, cari n'aţi călcat încă pragul închisorilor, cari n'aţi jertfit, pregătiţi-vă de suferinţă, pregătiţi-vă de durere!

Căci numai după ce veţi jertfi pentru idealul nostru cu credinţă în Dumnezeu, în reînvierea neamului şi în Căpitan, veţi putea spune cu adevărat:

„SUNT LEGIONAR"!

Mihail Polihroniade

Cei ce-au căzut uciși de gloanțele dușmane

Pășesc în rând cu cei ce au rămas

„Să ne gândim la Dumnezeu!
„Să ne gândim la frații noștri căzuți în luptă!
„Să ne gândim la înălțarea țării noastre prin *muncă și jertfă!*
(C. S. C. 10)

Spre ulcele cu „cruci albe" ale Cimitirului legionar, gând creștinesc îndeamnă în fiecare clipă frățietatea românească a voluntarilor jertfei supreme într'u mai binele neamului.

Palatul morții și-a deschis porțile într'un sfârșit de toamnă târzie, și de atunci, legenda voitei morți legionare a intrat în istorie, într'o istorie care va fi scrisă cândva din împletiri de sânge tânăr și lacrimi, pentru o țară care atunci va însemna buchetul totalitar al jertfei colective.

Balada neprecupețitei jertfe a început într'un revărsat de zori, — pe malul Mării Negre în cetatea Tomisului, — și de atunci, zăpada iernei 1933 — 1934, a tot fost pătată cu sânge cald legionar...

...A fost, se pare, un vânt de nebunie, cântecul gloanțelor.

Smulși în miez de noapte din căldura căminelor sărăcăcioase, recruții morții pășeau pe drumul pe care nu mai bănuiau întoarcerea.

La capătul dintâiu al marșului în noapte: mame desnădăjduite, soții înlăcrimate, copii strigându-și părinții, zornăit de lanțuri, arme, insulte, bruscări.

Apoi pârtia albă, pași grei înlănțuiți și deasupra: cer de baionete.

Și apoi?

Undeva, în noapte, într'un colț de țară, un sfat pripit hotără căpătâiul din urmă al drumului.

* * *

Pășesc umil și mut, în carapacea de lut, ce-mi întemnițează sufletul — stingher și mic în fața măreției lor sacrificiu, — printre crucile de lemn, în umbra cărora zac, gigantici pentru istoria de mâine, „Cavalerii Crucii Albe".

Virgil Teodorescu

Fiul poștașului Teodorescu din Hârșova, om împovărat cu o casă grea, muncise din greu să-l ridice pe Virgil în viață prin carte, isbutind să-l ducă până la studiile universitare.

† VIRGIL TEODORESCU, ca elev

L-a împușcat — la orele 4 dimineața pe când lipea pe străzile Constanței manifestele Legiunii sale, — agentul de poliție Aristan Mihail cu un glonț, tras, — laș — prin spate.

Ultimul lui cuvânt a fost: **„m'au lovit"**, ultimul gând, gândul pe care-l avem toți: un chip de bronz plecat peste grijile țării sale.

In cosciugul legat cu frânghii la spatele mașinii, peste rezervorul de benzină, și-a făcut ultimul drum Virgil Teodorescu spre orașul natal.

In fața gropii din cimitirul Hârșovei, Căpitanul și-a încheiat cuvântul către Comandantul Legionar Virgil Teodorescu, astfel:

— „Dacă groapa aceasta nu te va face pe tine Țară să încetezi de a-ți mai spânzura copii, noi conștienți de chemarea noastră, cu braț vânjos și inimă oțelită, asemenea rușini nu vom mai suporta și vom sta gata de moarte. Vom ști să găsim calea care duce la mântuirea ta".

Cu aceasta, jertfa legionară s'a aruncat în balanța destinelor neamului.

Niță Constantin

Muncitor din Iași.

A voit să svârle câteva pâini camarazilor închiși în Căminul Cultural dela Râpa Galbenă, transformat atunci în închisoare, de către oameni și vremi.

I s'a sfărâmat capul, după ce un glonț îl culcase la pământ, cu intenția de a se da morții lui aspectul unui accident. Intr'o căruță cu fân, trupul celei de a doua jertfe legionare a fost dus și îngropat, ca un câine, într'un cimitir.

Niță Constantin cade la o săptămână după Virgil Teodorescu.

Cu el se încheie prima parte a tragediei anului 1933.

Sterie Ciumetti

Nume intrat în istorie; nume ce va rămâne sfânt în marea frescă a mucenicilor neamului. Abia părăsise Jilava și-și împărțea seara între îmbrățișerile copilașului său și căldura căminului, așteptând ziua spre a-și desmorți membrele înghețate de lâncezeala temniței și a lanțurilor.

A fost ridicat odată cu toate miile de legionari de pe tot întinsul țării și pornit, pe acelaș drum de noapte și de groază, între țevi svârlitoare de moarte, spre acelaș semn de întrebare.

Dar *lui* i-a fost hărăzit, *numai lui*, cel dintâi să deslege acest imens semn de întrebare reflectat pe cerul de ghiață și stele.

Șapte cartușe și apoi sufletul lui alb a sburat spre Țara Sfântului Mihaiu, cel ce conduce Legiunile Cerești; șapte cartușe și Sterie Ciumetti legionar pe pământ, trece, în hlamida albă, în rândul legionarilor azurului.

Ca pe o cârpă murdară lutul i-a fost svârlit pe luciul înghețat al lacului Fundeni. L-au cules mâini necunoscute și, tot în miez de noapte, ca și când trupul și sufletul lui n'ar fi interesat pe nimeni, a fost svârlit într'o groapă din fundul unui cimitir de periferie.

Aceasta-i jertfa lui Sterie Ciumetti.

In parlamentul nației, s'au găsit câțiva oameni să întrebe care-i rostul lui printre cei ce nu mai sunt, s'au dat la iveală și cei ce i-au trimis sărutul morții, a plâns și femeia lui odată și atât cât a avut nevoe să plângă, dar Sterie Ciumetti trebuia să-și ducă în spate jertfa din plin.

Stăpânii țării au dat din umeri,

† STERIE CIUMETTI

călăii își văd de treabă liberi și femeia nu mai are nevoe să plângă.

Doar camarazii îi schimbă florile zi de zi pe mormântu-i sfânt, întreaga familie legionară îi pronunță numele în șoapte de evanghelie și poate, odată, copilul care și el a murit fără să-și fi cunoscut încă pe tatăl său, va îngâna trist: *„tata"!* dar tot în lumea de dincolo de stele.

Sterie Ciumetti!

In fața mormântului tău, țărâna picioarelor noastre e cu totul nevrednică.

Toader Toma

Lucrător croitor.

Născut în anul 1910 în comuna Cudalbi, județul Covurlui.

Intrat în legiune în 1932

Asupra morții lui nu avem de redat decât declarația groasnică a săteanului

† TOADER TOMA

lui Costache Nazare din com. Borcea, jud. Tecuci, unde a fost ucis Toader Toma:

„Fiindcă aveam dat la cusut, la dânsul (T. Toma), un costum de haine al băiatului meu, am vrut să mă duc la post să văd ce s'a făcut cu aceste haine. In poarta postului mă întâlnesc cu primarul P. Luca care era cam schimbat la față și care mă întreba ce caut. Spunându-i că vreau să vorbesc cu șeful de post, el îmi răspunse că nu este acasă. Apoi, aproape fără voia mea mă luă cu dânsul. Am mers o bucată bună de drum cu el și apoi ne am despărțit. Eu, care nu chiar puneam bază pe vorbele lui, mă întorc din nou la post.

Fără să anunț pe cineva, intru direct în dormitorul soldaților care era și cancelaria șefului. Când deschid ușa mi se prezintă în față, un tablou care mă cutremură. Cu capul spre ușă, cu fața în sus, cu cămașa albă, — era îmbrăcat în costum național, — tot una de sânge, zăcea sărmanul Toma. Gura era plină cu pământ, mâinile la fel, iar peste pieptul lui, era trântită o armă lungă, la care observaiu țeava astupată cu dopul. Asta-i ce știu despre moartea lui, și despre asta mai știe și Pavel Burcă, precum și...

De trei ori i-a fost pusă cruce la cap, de trei ori mâini nelegiuite au smuls-o dela căpătâiul nefericitului Toader Toma. I-a fost dat să încerce, dincolo de tărâmurile lumii, suprema batjocură și ultima expresie a imbecialității umane: îndepărtarea dela capul lui a sfântului semn pentru apărarea căreia se ridicase atât de senin și dârz.

Gheorghiță Negrea

Sătean din Fărdea Severinului.

Născut la 4 Martie 1912.

Arestat pe când împărțea manifeste, în campania 1933, de către plutonierul Nițu din Garda Română, e bătut și

† GHEORGHIȚA NEGREA

jucat pe piept în așa mod, încât, la 12 Ianuarie 1934, moare.

Pentru a însemna pe răbojul suferințelor legionare încă un aspect al evenimentelor anului 1933, voiu cita din spusele nefericitului său tată, Gheorghe Negrea, câteva rânduri cari, așa cum sunt spuse, constitue un zapis al tragediei românilor ardeleni.

„Eu ca tată, m'am jertfit mult pentru înfăptuirea României mari, lăsându-mi tot ce-i mai scump: părinți, soție și copii ba chiar și avere, și m'am înrolat ca voluntar în armata română. Ba chiar mi-au dat răsplata de fost voluntar că mi-au omorât scumpul și neuitatul meu fiu. D-zeu care vede și aude toate să vină el cu dreptatea peste cei nedrepți.

Bălăianu Constantin

Fiu al Vlașcei legionare.

A murit, în temniță, de chinuri, bătăi și mizerii...

La înmormântarea lui, legionarii crezului verde n'au putut lua parte, pentru că, în vremea aceia „prigoană mare" era pe tot întinsul țării și temnițí grele zăgăzuiau în lanțuri întreaga generație a anului 1933.

(Continuare în pag. 4-a)

RAFUELI

„Cuvântul Argeşului" în discuţia Parlamentului

D-l Armand Călinescu desvălue aleşilor naţiunii pericolul pe cari acest modest ziar îl constitue la baza statului rumân. D-sa a călcat iarăşi în străchini.

Nu mică ne-a fost surprinderea citind în ziarele dela 14 Martie crt. că, la discuţia prelungirii măsurilor excepţionale, D-l Armand Călinescu a prezentat Camerii — cu scopul de a arăta inutilitatea asestor măsuri, câteva numere din ziarul nostru, susţinând cu toată tăria că această foae e oficiosul dizolvatei Gărzi de fier, că în ea se aduc omagii exagerate d-lui Corneliu Codreanu, că se aduc acuzaţii „ticăloşilor" cari au ucis pe Sterie Ciumetti şi că acelaş Prefect care nu cenzurează nimic din ziarul nostru avertizează tipografia unde se tipăreşte foaia de propagandă a d-sale. *om de guvernământ* şi *fost ministru (?)* că o va închide dacă nu se supune cenzurii.

Ţinem, dela început, să mulţumim D-lui Călinescu pentru reclama făcută. Aceasta înseamnă că acest modest „Cuvânt al Argeşului" e o foae bună şi că cele 10.000 exemplare eşite din teascurile tiparniţei nu erau suficiente, ele, trebuind, în urma discursului d-sale, să se dubleze.

In privinţa acuzaţiilor ce ni-se aduc însă, nu vom încerca, prin multă bogăţie de cuvinte, să ne apărăm. D-sa poate să vorbească, pentrucă doar pentru acest lucru îl plăteşte statul. Noi vom pune lucrurile la punct, în scurte cuvinte pentrucă nu avem obiceiul să vorbim mult.

Dăm acestei „răfueli" nu aspectul unui articol *polemic*, ci nota unui legitim *răspuns*. Şi răspundem nu de *teama* d-lui Călinescu, ci, aşa, *ca să se ştie* anumite lucruri.

***

„Cuvântul Argeşului" nu-i oficiosul nici unui partid, cu atât mai puţin al Gărzii de fier care-i dizolvată şi pe care, cu atâta teamă, o indică D-l Călinescu şi vom explica la sfârşitul *„răfuelii"* de ce. *„Cuvântul Argeşului"* e o foae a unui tineret care nu vrea să fie mercenar, a unui tineret ostracizat, a unui tineret care a încetat de a mai fi tânăr prin maturitatea problemelor ce discută şi la înfăptuirea cărora luptă, greu e drept, dar sigur şi eroic.

Acest tineret n'are oficios, pentru că oficios înseamnă scris plătit şi murdar; acest tineret are, în orice loc, în orice manifestare, câmpul larg al voluntariatului jertfei pentru ţară.

Insăşi foaia ce inspiră îngrijorarea fostei semi-excelenţe e născută din jertfă: jertfa a 14 zile de sudoare impuse de omul care nu vrea să dea ţării *oficioase*, ci *caractere*, nu *Danton-i* înţepeniţi la bara *prăpăstiei româneşti*, ci *bronzuri vii* în sfântul altar al *muncii*.

Nu *„Cuvântul Argeşului"* poate fi acuzat că nu se supune legii măsurilor excepţionale. Am fost şi vom fi totdeauna în cadrul legilor. Prefectul de Argeş nu-i prieten cu noi; din contră, redactorul responsabil al acestei foi se găseşte în proces cu d-sa pentru nişte arestări ilegale. Dar Prefectul de Argeş e un om pe care *eu personal* îl stimez din cauza integrităţii sale.

Pe cât ni-se pare cenzura intervine acolo unde se atacă factorul constituţional, Constituţia şi conversiunea. Desfid pe d-l Armand Călinescu şi-l somez a arăta un singur cuvânt în acest ziar care să indice inadvertenţa noastră faţă de Capul statului şi de Constituţie, o singură frază adversă asanării agricole, şi pe care d-l Prefect al Argeşului să nu o fi oprit. Putem noi însă să arătăm modul în care numele Majestăţii Sale e pus în circulaţie cu fiecare nouă nădejde de venire la putere a brigăzilor Naţional Tărăniste şi mai ales modul desmăţat în care asanarea agricolă e utilizată în propaganda domniei sale. Este în cadrul atribuţiilor d-lui prefect Ghinescu a cere cenzura foii cu *manşeta roşie „Talpa Ţării"* pe care d-l Călinescu nu obicinueşte să o facă şi care nu-i altceva decât o scabroasă oficină de insulte şi injurii. Şi tot în cadrul acestor atribuţii este şi cenzura foii *„Omul Liber"* pe care acelaşi prefect rău o cenzurează imparţial, dar în care scriu comuniştii: Theo Simionescu, Chiriac, Stănescu, Kraus Maximilian şi D-r Alexiu, toţi membrii ai partidului Naţional-Ţărănesc de sub conducerea d-lui Armand Călinescu.

Foaia aceasta, d-sa de ce nu a prezentat-o Parlamentului ?.

Tot dela tribuna Camerii, d-l Armand Călinescu atrage atenţiunea asupra articolului prietenului şi camaradului meu George Furdui: „Credinţa legionară", şi descoperă un lucru senzaţional: George Furdui, autorul articolului din *„Cuvântul Argeşului"* este acelaşi George Furdui care şi-a închinat o cuvântare în faţa Majestăţii Sale cu cuvintele: „Trăiască Corneliu Zelea Codreanu". Sărman Arhimede modern! Ce bine ţi-ar sta, pe străzile Capitalei, sărind, intr'un picior în costumul creaţiei şi strigând lumii descoperirea ce-ai făcut. Credeai că nu ştie toată lumea asta, aşa cum toată lumea ştie că „amicul şi colaboratorele nostru" d. Tudor-Tudorescu Branişte directorul „Cuvântului Liber", organul care nu se prea poate plânge de cenzură, al Comunismului din România.

In altă ordine de idei, d-l Călinescu susţine că în foaia noastră se aduc omagii Căpitanului şi se preamăreşte memoria lui Sterie Ciumetti. Să fim lămuriţi: Căpitanul e sufletul generaţiei tinere, prinurmare al aceleiaşi generaţii ostracizate.

El i-a insuflat duhul regenerator, dar *tot el* a suferit mai mult decât oricare dintre noi. E inadmisibil ca un Călinescu oarecare din ţara asta, fie el chiar Armand, care, pe planul unei ideologii — ori 'care ar fi ea — n'a produs nici măcar atât cât ar produce un papuc sub o fustă cu dubioase înclinaţii, să vie să ceară socoteala unui tineret care-şi iubeşte căpetenia, până la sacrificiul vieţi, tocmai pentru faptul că a stiut să-l facă demn şi să-l sustragă dela praznicul deşertăciunilor.

Să ştie încă odată d-l Armand Călinescu că ostaşii acestei organizaţiuni anarhice, cum îi place s'o numească, ştiu să-şi iubească şeful cu puterea cu care ştiu să-şi urască călăii.

Nu putem admite, oricine ar fi el — cu atât mai mult călăului din Valea Jiului şi dela Atelierele Griviţa, — să insulte memoria şi jertfa morţilor şi eroilor noştri. E o chestiune de bun simţ, e legitim şi creştinesc a preamări şi cinsti numele celor ce s'au sacrificat pentru el. D-l Armand Călinescu trece dincolo de limita îngăduinţelor umane şi, cu patima ce-l caracterizează, atinge susceptibilităţi neadmise niciunui individ pe scara evoluţiei fireşti a omului.

Ingăduiască-mi, d-l Călinescu a-i aminti că dacă a ajuns unde este, aceasta nu se datoreşte meritelor d-sale personale, ci unui ciclul de împrejurări la baza cărora stau, *în Argeş*, cinci mari sacrificii. Sunt mormintele lui Dobrescu-Argeş, omorât de ciocoime şi al lui Enescu-Tigveni ucis în împrejurări cunoscute. Aceştia, dacă ar trăi astăzi, ar muri de scârbă. Şi mai sunt două umbre de oameni: Vălescu—Muşeteşti, şi Moş Niţă din Ţarină şi încă mult hulitul Grigore Coandă ce-şi văd şi astăzi risipite iluziile către un „ţărănism" al ţăranilor.

Şi apoi, mai sunt şi altele, dar despre acestea nu vorbim, căci legile legionare ne impun întotdeauna eleganţă în vorbă, scris şi faptă.

Noi nu ne-am permis niciodată a pomeni despre morţii altora. *Şi-am ruga pe toţi acei cari au ceva cu noi, să binevoiască a lovi în noi cei cari trăim, şi să-i lase în linişte, în gropile lor, pe acei ce au îndrăsnit că ceară o soartă mai bună pentru ţara de mâine, dar au primit în schimb glonţ laş şi nepedepsit, moarte de câine neprohodită.*

***

Laşitatea e arma omului cu suflet minuscul. O observi nu numai la oameni, ci la toată gama speciilor pământeşti. Priveşte o javră de salon căreia, cât e ziua de mare, nu-i tace gura în jurul unui câine ciobănesc prins în lanţ. — Dă drumul ciobănescului şi n'ai să mai vezi nici urmă de „cuţu mic".

D-l Armand Călinescu e laş şi încă un laş de mare clasă. D-sa a mai făcut încă o mare descoperire. A simţit că tot parlamentul ţării e adversar de moarte d-lui Corneliu Codreanu, că d-l Corneliu Codreanu e azi, în ţara românească, singurul om care nu poate vorbi nimic, dar absolut nimic, şi, după ce a terminat chestia cu foaia d-sale şi a noastră, a început să atace pe Căpitan, în fel şi chipuri, acuzându-l că trăeşte intr'o foarte somptuasă vilă la mare şi că scrie un fel de „Mein Kampf" românesc.

Deşi ştim cum, de ce, şi în ce condiţii s'a retras Căpitanul lăsând locul pe care, în 1936, a înscris în cartea viitorului încă o pagină de voinţă, nu voim să-i luăm apărarea pentru că nu simte nevoia apărării noastre şi ne-a interzis s'o facem.

Se va întâmpla şi aceasta în momentul când lanţurile ce-l leagă vor *fi rupte*; dar poate, atunci povestea câinelui va fi reeditată.

***

Cu aceasta încheiem răspunsul nostru.

Se poate foarte bine ca d-l Călinescu iarăşi să se supere. Noi am închinat însă acest număr, în întregime, jertfei legionare tocmai pentru a-i arăta că patima d-sale e isvorâtă dintr'o micime sufletească şi din meschine calcule electorale zdruncinate pe care d-sa, om inteligent — nimic de spus, — le-a întrezărit în începutul acesta de primăvară, pe aci, prin Argeş. **T. C.**

Cei ce-au căzut ucişi de gloanţele duşmane

Din trupul armatei crezului verde şase inşi s'au desprins, căzând în plină prigoană. Cimitirul legionar a fost târnosit cu aceşti şase. Alţi 24 au căzut în urma prigoanei. Lista morţii e deschisă.

Prin ea, va trebui să se înfăţişeze că România viitoare.

Orice surogat e nefast.

Istoria românismului stă deschisă.

In faţa crucilor plecate, capetele a cilor de mii de legionari, pleca-se-vor ani dearândul ascultându-le tot mai imperiosul îndemn spre fixarea neamului românesc în rânduiala momentului istoric la care sunt chemaţi să ia parte.

Şi de va fi să compleetăm noi însi-ne această listă oricând, şi de va fi să smulgem istoriei, în orice moment dreptatea, răspundem chemării morţilor: *„Suntem gata!"*.

Todie Cărăturescu

— Urmăriţi cu atenţiune în Ediţia pentru Argeş, a ziarului nostru, care va apare la 26 crt. urmarea la reportagiul privitor la debandada dela Direcţia VI-a Silvică

Tipografia „Liga Poporului" I. Iotta Piteşti